

Tuunariripajan toiminnan päättyminen

Kaupunginhallitus 22.06.2026
660/02.00.02/2025

Tausta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2026 pidetyssä valtuuston kokouksessaan talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2026-2029. Yhtenä toimenpiteenä on päätetty Tuunariripajan lakkauttamista ja työllisyyspalveluiden uudelleenarviointia sopeutuskauden aikana. Arvioitu kumulatiivinen vaikutus toimenpiteille on sopeutuskaudella 2026-2029 yhteensä 1 001 000 euroa, sisältäen tilan vuokrat, materiaalikulut, henkilöstökulut, jne. Sisäisenä tulona ovat konsernin sisällä näkyneet vuokratulot, mutta tilat ovat vuokrattavissa myös ulkopuoliseen yrityskäyttöön. Vuoden 2026 aikana, ajalla tammi-kesäkuu ovat Tuunariripajan ulkoiset myyntituotot olleet reilut 6000 euroa. Vuositasolla myyntituotto on arviolta 20.000 euroa. Tuunariripajan toiminta on kaupunginhallituksen alaista toimintaa, sisältyen elinvoimapalveluiden budjettiin.

Tuunariripaja on alun perin perustettu hanketoiminnan kautta, aikana, jolloin perusturvan palvelut ja kuntouttava työtoiminta ovat vielä olleet kaupungin järjestämisvastuulla. Tuunariripaja on suunnattu työttömien, erityisesti pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen ja osaamisen vahvistamiseen ja siinä on hyödynnetty myös palkkatuen mahdollisuutta. Kuntien saama palkkatuki päättyi vuoden 2025 loppuun, työllisyysalueuudistuksen tultua voimaan vuoden 2026 alusta. Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen.

Tuunariripajalla työllistettyjen palkat on maksettu vuoden 2026 aikana suoraan kaupungin budjetista. Tuunariripajalla on työskennellyt vakituinen ohjaaja, joka eläköityy vuoden 2026 aikana.

Tuunariripajalla on vielä työllisyysalueuudistuksen jälkeen jatkettu pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimintaa ja toimintaa päivitetiin vuoden 2025 aikana kohti kierrätyskeskus -toimintaa. Tuunariripajan työntekijöiden osaamista on työsuhteiden aikana kehitetty esimerkiksi osaamistodistusten kautta ja sitä kautta on vahvistettu heidän osaamistaan.

Kierrätyskeskus -toiminnan ylläpitäminen ei ole kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kevään aikana on selvitetty paikkakunnalla olevien toimijoiden halukkuutta kierrätyskeskus -toiminnan jatkoon, mutta toistaiseksi uutta toimijaa ei ole löydetty.

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirryttyä kunnille 1.1.2025 alkaen pitkäaikaistyöttömien palveluiden painopiste on siirtynyt työmarkkinoille sijoittumista edistäviin, yksilöllisiin ja tuloksellisiin palveluihin. Kunnan tehtävänä on ensisijaisesti edistää asiakkaiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille eikä ylläpitää työtoimintaa, jonka yhteys varsinaiseen työllistymiseen on vähäinen.

Palkkatuen merkityksen väheneminen

Työpajatoiminnan taloudellinen perusta on muuttunut olennaisesti palkkatuen käytön rajoitusten vuoksi. Kunnilla ei ole enää aiempien vuosien kaltaisia mahdollisuuksia hyödyntää palkkatukea

pitkäaikaistyöttömien työllistämässä, minkä seurauksena toiminnan kustannukset kohdistuvat aiempaa suuremmalta osin kaupungin omaksi menoksi. Työpajatoiminnan kustannusvaikuttavuus on siten heikentynyt merkittävästi.

Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueille, jolloin kaupungilla ei enää ole samaa roolia kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asetmassa olevien henkilöiden palveluiden järjestäjänä. Työpajatoiminta on perinteisesti palvellut osittain juuri tätä kohderyhmää, minkä vuoksi toiminnan alkuperäinen peruste on muuttunut olennaisesti.

Vaikuttavuuden näkökulma

Työllisyysuudistuksen tavoitteena on lisätä työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tutkimusten ja käytännön kokemusten perusteella kaupungin sisäiset työpajajaksojen kaltaiset ratkaisut eivät välttämättä johda tehokkaasti avoimille työmarkkinoille sijoittumiseen, ellei toiminnalla ole selkeää yhteyttä työnantajiin ja rekrytointeihin. Käytettävissä olevat resurssit voidaan kohdentaa vaikuttavammin työnantajayhteistyöhön, yrityspalveluihin, osaamisen kehittämiseen sekä yksilöllisiin työllistymispolkuihin.

Kunnan rooli työnantajamarkkinoiden kehittäjänä

Työllisyysalueuudistuksen jälkeen kunnan tehtävänä on toimia alueellisen elinvoiman, yritysten työvoiman saatavuuden ja työllisyyden edistäjänä. Tähän tavoitteeseen vastaa paremmin työnhakijoiden ohjaaminen yrityksiin, oppisopimukseen, koulutukseen tai muihin työmarkkinoille kiinnittymistä tukeviin palveluihin kuin kaupungin oman työpajatoiminnan ylläpitäminen.

Taloudellinen näkökulma

Kunnan maksuosuus pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista määräytyy nykyisin entistä vahvemmin työttömyyden keston perusteella. Kunnan kannalta tarkoituksenmukaisinta on kohdentaa resurssit sellaisiin palveluihin, joilla on suurin todennäköisyys johtaa työllistymiseen tai työttömyyden katkeamiseen. Mikäli työpajatoiminnan vaikuttavuus työllistymisen näkökulmasta on rajallinen, ei toiminnan ylläpitäminen ole taloudellisesti eikä toiminnallisesti perusteltua.

Kaupungin toimenpiteet työllisyyden näkökulmasta

Viitasaaren kaupungin lakisääteisistä työllisyyspalveluista vastaa Äänekosken kaupungin vastuulla toimiva Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue. Viitasaaren kaupungilla työskentelee edelleen oma työllisyyspäällikkö, jonka vastuualueella myös Tuunaripajan toiminta on ollut. Työllisyyspäällikön tehtäväkuvaan on kuulunut myös muita tehtäviä.

Kaupungin omiin työllisyyspalveluihin on perustettu kevään 2026 aikana uusia elementtejä, kuten työllisyyden kuntalisät. Viitasaarella myönnetään vuonna 2026 harkinnanvaraista peruskuntalisää työssäkäyntialueen pk-yrityksille, yhdistyksille tai yksityisille henkilöille, jotka palkkaavat Viitasaarella kirjoilla olevan työllisyysalueella työttömän työnhakijana olevan henkilön.

Työllistämisen peruskuntalisän määrä on 600,00 € kuukaudessa henkilöä kohden. Vajaalta kuukaudesta maksetaan arkipäiväkohtainen tukimaksu, joka maksetaan kuukausittain esimerkiksi $600 \text{ €} / 21 = 28,57 \text{ €} / \text{arkipäivä}$.

Tukea maksetaan maksimissaan kahdelle henkilölle/pk-yritys. Jos työnhakijalla ei ole kotikuntamerkintää Suomessa, voi Viitasaaren kaupunki harkinnanvaraisesti myöntää kuntalisää Viitasaarella oleskelun perusteella. Vieraskielisyyden perusteella voidaan myöntää kuntalisää mm. kotoaikaisille, tilapäisen suojelun piirissä oleville tai muutoin kielitaitonsa vuoksi haavoittuvassa työmarkkina-asemassa oleville työnhakijoille.

Kuntalisien (normaali ja korotettu) lisäksi kaupunki maksaa oppisopimustukea sekä tuetaan nuorten kesäyrittäjyyttä kesäyrittäjyyssetelein. Kaupunki sai myös Keski-Suomen liitolta hankerahoituksen nuorten työllistämisen hankkeeseen, jonka on tarkoitus käynnistyä syyskuussa 2026.

Muuttuneessa tilanteessa kaupungin tulee panostaa omia työllistämisen resurssejaan uudennlaisiin kohteisiin, tehden tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen ja kehittämissyhtiön kanssa.

Tasapainotusohjelman toimenpiteiden täytäntöönpano

Tuunaripajalla tällä hetkellä työskentelevien työllistettyjen työsopimukset päättyvät kesäkuun 2026 loppuun. Työpajaohjaajan työsuhde päättyy eläkeelle siirtymisen myötä myöhemmin vuoden 2026 aikana. On tarkoituksenmukaista, että työllisyyspäällikön työaikaa ei käytetä Tuunaripajan toimintojen pyörittämiseen, vaan Tuunaripajan (kierrätyskeskus) toiminta lakkautetaan kesäkuun 2026 loppuun. Tilojen vuokrasopimus irtisanotaan ja tilojen tyhjennys toteutetaan elokuussa. Muilta osin työllistämisen toimenpiteitä jatkokehitetään tulevissa talousarviosuunniteluissa.

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi ja työllisyyspäällikkö Mervi Paananen, puh. 044 459 7578, mervi.paananen@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirryttyä kunnille, palkkatuen käytön mahdollisuuksien vähennyttyä sekä kuntouttavan työtoiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle ovat kaupungin oman työpajatoiminnan toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset muuttuneet olennaisesti. Kaupungin työllisyydenhoidon resurssit on tarkoituksenmukaista kohdentaa palveluihin, jotka tukevat suoraan työllistymistä avoimille työmarkkinoille, vahvistavat työnantajayhteistyötä sekä edistävät työvoiman saatavuutta alueella.

Näin ollen pitkäaikaistyöttömien työllistäminen kaupungin omalla työpajatoiminnalla ei ole nykyisessä toimintaympäristössä tarkoituksenmukainen tai kustannusvaikuttava toimintamalli.

Tämän pohjalta kaupunginhallitus päättää:

- 1.) Lakkauttaa Tuunaripajan / Kierrätyskeskuksen toiminnan kesäkuun 2026 loppuun;

- 2.) Irtisanoo Tuunari-pajan tiloja koskevan vuokrasopimuksen;
- 3.) Huomioi työllistämisen toimenpiteiden jatkokehittämisen muilta osin osana tulevaa talousarviosuunnittelua.

Päätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: työllisyyspäällikkö, työpajaohjaaja, Tilapalvelut